

عنوان مقاله:

مقایسه کارکردهای فردی و اجتماعی خمس و زکات

محل انتشار:

پنجمین کنفرانس ملی پژوهش های نوین در تعلیم و تربیت، روانشناسی، فقه و حقوق و علوم اجتماعی (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 13

نویسنده:

احمد ملکی - کارشناس ارشد فقه و حقوق اسلامی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرعباس

خلاصه مقاله:

یکی از تدابیر دین مبین اسلام در رفع نیازهای مالی جامعه، فریضه خمس می باشد که در کنار زکات واجب گردیده است. دو مقوله خمس و زکات، از آموزه ها و مفاهیم اولیه اسلام هستند و در حوزه ی فقهی مباحث زیادی را به خود اختصاص داده اند، اما نقص بزرگ که در تمام این کتاب ها وجود دارد، تک بعدی بودن آن هاس به این معنی که احکام تکلیفی این موضوع را بیان و مشخص نموده اند اما حکمت ها، مصالح، آثار و فوائد سیاسی، اجتماعی، فردی و جمعی آن را کمتر مورد توجه قرار داده اند. با توجه به اینکه در این پژوهش از روش تحلیلی و توصیفی استفاده شده و روش گرد اوری اطلاعات بصورت اسنادی، کتابخانه ای و میدانی از چندین مقاله و کتاب بوده است. هدف این پژوهش مقایسه کارکردهای اجتماعی خمس و زکات در قالب یک تحقیق نظری به شیوه کتابخانه ای می باشد به نحوی که وجوه افتراق و اشتراک خمس و زکات مورد بررسی قرار گرفته است. مهم ترین یافته های این پژوهش عبارت اند از: خمس زکات باعث ایجاد تعادل در جامعه می شوند و مانع فاصله طبقاتی و فرو پاشی اجتماع، بنیه دفاعی را قوی و در شناساندن دشمنان داخلی موثر واقع می شوند، فقرزدایی از جامعه، افزایش و برکت در مالی و حمایت از حکومت اسلام تجهیز لشکر اسلام و آباد سازی، مساجد و اماکن مذهبی، صلاحیت مدیریت مساجد و اماکن مذهبی، گرایش جوامع ضعیف الایمان به آیین اسلام، پاکی و طهارت جامعه و اصلاح روابط اجتماعی از کارکردهای اجتماعی خمس و زکات می باشند. دیدگاه مالیاتی خمس بر دو پایه استوار است: نخست این که خمس، ملک و منصب رسالت و امامت است؛ دیگر این که فقیه، ولی جامعه باشد و اقتدار و منزل امام (ع) به او منتقل شود. هنگامی، بهترین مورد صرف سهم امام، تامین هزینه های طلاب دینی تشخیص داده می شود که البته با توجه به عدم مسوولیت فقیه در برابر مسائل کلان جامعه در دوران حکومت حاکم غیر دینی، توجیه پذیر است؛ اما در دوران حاکمیت سیاسی فقیه با عنایت بهمعیارهایی مانند منزل و عزت مسلمانان، ممکن است تامین بودجه آموزشی، بهداشت، فقرزدایی و... بر پایده اولویت ها تغییر کنند

کلمات کلیدی:

خمس، زکات، کارکردهای اجتماعی، فقه شیعه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1387712>

